

Naktī uztrūkstos no bugora pieskāriena. Vitaļa dod zīmi klusēt un pamāj. Viņam padusē spilvens. Vājajā nakts apgaismojumā piezogamies Glumā koikai. Bugors rāda, lai turu Glumā kājas. Tad uzliek viņa galvai spilvenu un, kaut gan gulētājs cenšas spārdīties un lopiski īd, spiež spilvenu tik ilgi, kamēr stukačs vairs neraustās.

Atlaižu kaulainās kājas, un bugors tikko dzirdami nosēc: – *Pusķim parašu.*

Viņš noplēš Glumā palagam vairākas strēmeles, savij cilpā un uzmauc žmurikam ap kaklu. Tad uzstutējam pie divstāvīgās škonkas gala. Darbojames bez skaņas, Mudaks no apakšējās škonkas nedrīkst pamosties. Bugors fiksi piesien saiti, un rumpis lēni nošūpojas. Vitaļa paskatās uz mani.

– *Sam povesil galstuk,* – viņš tikko dzirdami nočukst.

– *Zamjotano,* – tikpat klusi atbildu.

– *Po okopam,* – bugors pavēl.

No Mudaka škonkas paceļas izpūrusi galva.

– *Zgiņ!* – bugors nosēcas tik nikni, ka Mudaks uzreiz panirst zem segas.

Pēc brīža hātas klusumā noskan Mudaka murmulējums: – *Ņe topi...*

Ne jau pirmo reizi viņš lūdzas, lai neslīcina, ja šonedēļ nav nocēlis nevienu jaunu veļļuku un atnesis maņku.

Nevaru aizmigt. Kā aizveru acis, it kā atkal jūtu, kā raustās Glumā stilbi. Sasodīts, esam uztaisījuši žmuriku, esmu pielicis savu roku... Grozos, līdz dzirdu Vitaļas čukstu: – Necepies. *Davai drihaķ.*

Viegli pateikt. Iespiežu galvu spilvenā, un tad nāk virsū melnie. Ko esmu izdarījis?! Izgājis uz mokruhu! Slepka! Mierinu sevi, ka dzīvnieku bende pelnījis nāvi nosmokot, bet tas nelīdz.

Bērnībā patēvs reiz lika nokaut trusi. Paņēmu silto pūkaini aiz ausīm, lai izceltu no būra, un zvēriņš skatījās manī kā saprazdams. Kad viss bija galā, aiz tualetes būdiņas raudāju. Trusis tāpat raustījās kā Glumais. Kā varēšu Ilvijai skatīties acīs? Murgs...

Un atkal atmiņā nāk patēva dusmu pilnais ģimis toreiz, pirms daudziem gadiem. Viņš, mani satvēris aiz rokas, ar otru velk ārā siksnu no savām biksēm. Tās smago sprādzi esmu jutis ļoti bieži. Pamatīgu kāvienu dabūju, kad Adalberts mūs ar klasesbiedru Dinu Knopsi noķēra, ostit benzīnu. Pēdējo reizi Adalberts siksnu izvilka pirms trijiem gadiem.

“Tu, puņķu tapa, kas tevi mācīja nospert polšu?” patēvs, nevarēdams vairs atrast aizsākto pudeli, nakts vidū auroja tā, ka skanēja visa māja. “Tūlīt miesa atlēks no kauliem!!” Dzīvodams pastāvīgā žvingulī, laikam pat nečohnīja, ka neesmu vairs tievs, izstīdzējis puisēlis, bet jau riktīgs džeks.

Durvīs vienā naktskreklā parādījās mutere lūdzoši paceltām rokām. “Adalbert, lūdzu, nesit!” viņa, pielikusi

roku pie sirds, žēli sauca, bet tas tikai patēvu uzkurināja. Tomēr atvēzēties nepaguva. Uz virtuves galda sataustīju nazi. Ja vecais žūpa nebūtu salīgojies, tutenis ieurbtos viņam vēderā, taču iedūrās kreisajā rokā. Laikam trāpīju vēnā, jo asinis sāka tecēt kā no krāna.

“Harij, zvani ātrajiem!” mutere ievaimanājās. “Viņš aizies beigts!”

Adalberts, roku saķēris, kvieca kā aizkauts vepris. Mutere, paķērusi siksnu, savilka to virs ievainojuma.

“Tu čokā sapūsi, slepkava...” patēvs caur kunkstiem dvesa, bet mutere dzēra sirdszāles. “Zvanišu Mucavniekam, viņš tevi, slepkava, iesēdinās.”

Jā, tagad esmu slepkava... Aizmigt nav ko domāt. Jāštuko, ko teikšu, ja izsauks uz doprosu. Tur neviens nav ar pirkstu taisīts. Vai zeks var pakārties tik klusi, ka nevienam *dolbanij* hātā nav poņas, kā viņš to izdarījis?

Vārgajā naktis apgaismojumā redzu, ka bugors māj.

– *Gari, na, beri*, maļavu Mēmajam. *Nado pobeg spuskiķ na tormozah*, – viņš čukst.

– Pats iedosi, neesmu šestjorka.

– *Bļin, man hrenova. Nutro nojet...* – Viņš pieliek roku pie sāna.

– Mūs visus sļedaks koļis.

– *Ņesi, Gari*.

Viņš iedod cieši sarullētu papīra strēmeli.

Atkal velkas garas minūtes. Rīts vēl tālu... Bugors klusi vaid.

Mūs pamodina skaļi durvju atslēgas skrapsti.

– *Jop...* *S uma sašol?* – Vāļinks iebļaujas. Trijos lēcienos nonācis pie Glumā, mēģina pacelt, lai atbrīvotu no cilpas. – Svoloči, nāk palīgā! Ko guļ kā izjātas kurvas!

Lecam ārā no škonkām. Nikni mūs uzlūkojot, dubaks norēc: – Tas jau auksts! Kur jūs bijāt? Visus karcerī sabāzīšu!

– O, bože, – Vitaļa nostenas, un viņa balsī skan izbrīns.
– Žmurik!

Es tā nespētu notēlot, tāpēc klusēju.

– Pamodos, kad ienācāt, – Egīks nomurmina. – *Jei bogu, žmuriks! Ko viņš, safāzējies?*

– Safāzējās... – Papugajs atkārtu, blenzdams uz liķi.

– *Maķ tvoju!* – Vāļinks lādas. – Šogad jau trešais! Prēmija atkal garām! Nu, *padjom!* Palīdzēsiet iznest no hātas! Bugor, *davai*, ņem aiz mosļiem!

– *Kakovo hrena?* – Vitaļa novaidas. – Man uz sančasti vajag.

– *A što, vospaļeņije hitrosķi?* – Vāļinks noprasa.

– *Zub daju, handra v nutro.* – Bugors ir nopietns kā prokurors.

– Vēlāk aizvedīšu! Mudak, *davai*, ņem aiz mosļiem!

– Kāpēc es?

Hātā ienāk vēl divi dubaki.

– Inventūra! – viens no viņiem palaiž jumoru. – Viens kamerā, pārējie koridorā! Fjodorov, paliēc!

– Esmu slims, mani uzraugs vedīs pie ļepilas, – bugors nopurpina. – Ģebiļņiku tak atradāt. Ko vēl?

– *Malčaķ! Davai!*

Viņi pa abiem paceļ Glumo.

– Smags, sūdu maiss, – Mudaks sēc.

Tikko Glumais iznests, nostājamies ārpus hātas. Vāļinks ar Mudaku drīz vien atgriežas no liķa aiznešanas. Mudaks pūš vien.

Visi četri stāvam. Koridora galā parādās balanģors ar saviem ratiem.

– *Žratva, pacani!* – Viņš klauvē pie blakus kameras durvīm. Atveras kormuška. Super. Atdošu maļavu balanģoram, tas brauks pie zekiem celtniekiem, kur Mēmais.

Bet kā? Vāļinks lūr uz mani kā vilks.

– *Nu, svoloč, koļis,* – vertuhajs draudoši teic. – Tu palīdzēji?

– Ko tad? – brīnos.

– Glumajam uzsiet šlipsi.

– Kur viņam bija šlipse? – apjautājos. Ar priekšniecību taisot bazaru, vienmēr jātēlo priduroks.

– *Ne hami, Otmorozok!*

Tuvojas balanģors ar brokastu kastruļu uz ratiņiem.

– *Davai,* pie nākošās kameras, – Vāļinks pavēl, – te šmons.

– Šmons... – Papugajs nomurmina.

Par laimi, Mudaks, lai uzzinātu, kas šorīt rubonā, pieiet pie ratiņiem, uz mirkli aizsegdams dubaku.

– Atkal drabņaks, – viņš vilies teic. Zibenīgi iespiežu balanģoram rokā zīmīti.

– Mēmajam, – pačukstu un pagriežu muguru.

– A ko gribēji, moška hamburgerus? – Vāļinks īgni noprasa.

Vieglu sirdi vēroju, kā ratiņi aizripina tālāk un apstājas pie opuščeniju hātas. Iepriekšējam balanģoram, kas petuhiem nokrāpa paiku, viens uzšļāca tēju, un viņš pats kļuva par opuščeniju. Nācās iet prom no septes.

Beidzot šmons cauri un mēs tiekam kamerā. Bļin, viss apgriezts kājām gaisā. Bet, tikko esam šmotkas bišķi sakārtojuši, balanģors atver kormušku un parādās Vāļinka apaļais feiss. Viņš uzsauc:

– Ieslodzītais Kuross, pie sļedaka! Pa fikso!

– Dai muziku pažraķ, – Vitaļa norūc, – što spešiš kak golij na jebļu? Davai, ved uz sančasti!

– Što, kopita atbrosiķ sabralsja? – dubaks viņam no-prasa, uzliekot man brašļetus.

– Pokedova, Vitaļa! – saku, izejot no kameras. Dvi-žoks sāk lēkāt. Mierina doma, ka nepalaidīšu lūpu un neko man nepiešūs. Simts punkti, Vitaļa nenostučīs. Bet Mudaks un Papugajs neko neredzēja. Mudaks gan pacēla ķirbi, bet tad jau viss bija čikiniekā.

– “Pa Baikāla drūmajām stepēm...” – lai sevi uzmun-drinātu, uzvelku bijušo katorznieku dziesmu.

– Muti! – saņemu pavēli.

Šļedaks sēd izmeklēšanas telpā aiz galda un vēro, kā ienāku un norauju cepuri no galvas.

– Ieslodzītais Harijs Kuross pēc jūsu rīkojuma iera-dies! – norēcu. Dažiem izmeklētājiem patik tāda bļaus-tīga raportēšana.

– Sēdiet, Harij, – apaļīgais vīra gabals atļauj un, pie-vērsies Vāļinkam, teic: – Brīvi.

Dubaks iziet. Klusībā nospriežu, ka apaļīgākie šļe-daki – tādi čizburgera ģīmji kā šis – ne vienmēr ir miera džeki. Daži var būt indīgāki par dzīslainajiem.

– Mans uzvārds Skrūve, – viņš stādās priekšā, atšķir-dams kartona vākus, un šķirsta aprakstītās lapas.

“Saucies kaut vai par zārka naglu, man tas pie kājas,” nodomāju.

– Tā, – pēc brīža viņš teic, – nedēļu pirms atbrīvoša-nas bēgt no ieslodzījuma var tikai pēdējais plānprātiņš. Vai piekrītat, Harij Kuros?

– Simts punkti, – piekrītu. – Netaisījos ņemt vāgu.

– Ak tā? Tad jau zinājāt, ka bēgšana notiks. – Viņš kaulainu aci skatās manī.

– Kāda bēgšana?

– Ļoti labi saprotu Fjodorovu no jūsu kameras, – šļedaks turpina skalot. – Terminam galu nevar saredzēt, kādēļ neriskēt? Ja nepaveiksies, – nu, pieliks pāris gadiņu, un viss.

– Pirmo reizi dzirdu tādu fuflo, – brīnos.

– Jums teātris nepadodas, Kuros. Bet redzu, ka esat sailgojies tikt brīvībā.

“Nu gan laiž kā Zariņa gove,” man prātā pazib patēva Adalberta teiciens, kad viņš retajos skaidrības brīžos skatījās televīzijas ziņas.

– Pēc četrām sutkām, – atbildu, štukojot, kā šis šļedaks vakar mēģinājis paņemt uz pontu Vitaļu.

Skrūve pavēcina gaisā aprakstītu papīra lapu.

– Jūs pazīstat sava kameras biedra rokkrakstu?

– Nē. Viņš man vēstules neraksta.

– Fjodorovs paskaidro, ka jūs esat pakāris Petrukēviču.

– Tas ir vēl lielāks fuflo! – iesaucos.

– Kādēļ satraucaties? Ja neesat vainīgs slepkavībā, uzrakstiet, ka Fjodorovs jūs apmelojis, jo viņš, kā jau zināt, gatavojās bēgšanai.

– Tādu kļauzu nerakstīšu. Nespēju apmelot cilvēku.

– Ikvienam izsauktajam uz nopratināšanu jāsniedz rakstiska liecība.

– Man nav, ko rakstīt. Kāpēc par velti smērēt papīru? Valstī tāpat krīze.

Skrūve lūr uz mani. Redzu, ka viņa sārti baltie vaigi noraustās.

– Tagad parunāsim par Petrukēviča nāvi, – izmeklētājs atsāk. – Kā izskaidrojams fakts, ka neviens no kameras nedzirdēja, ja viņš tiešām pats pakārās?

– Kā lai zinu, neesmu izmeklētājs.

– Fjodorovs paskaidrojumā raksta, ka neesat izturējis Petrukēviča ieilgušo morālo teroru. – Skrūves balsī saklausu gandrīz vai līdzjūtību. – Teorētiski jūs saprotu.

– Krutāku fuflo neesmu dzirdējis!

Šļedaks, izlikdamies teikto nedzirdējis, jautā:

– Cik jums patlaban gadu? Divdesmit divi? Nav jābūt spēcīgam matemātikā: viegli aprēķināsi, cik būs, kad nosēdēsi vēl gadiņus desmit...

“Ņirgājas, svoločs, manā gēlā lasījis, ka esmu beidzis tikai pamatskolu...” nodomāju, skatīdamies sienā aiz šļedaka muguras.

– Man pie kājas jūsu rēķināšana, – atcērtu, mēģinādamams no galda paņemt Vitaļas rakstīto papīru.

– Rokas nost! – izmeklētājs sauc un piespiež signālpogu galda stūrī.

Ienāk uzraugs.

– Trīs diennaktis karcerī! – noskan Skrūves balss.

– Par mēģinājumu iznīcināt lietiskos pierādījumus.

Uzraugs nosmīn un uzsauc: – Celties! Rokas!

Viņš atkal uzliek rokudzelžus. Bļin, svidalka ar muteri reāli garām...

Šļedaks piespiež pogu un iebāž degunu papīros. Ienāk cits dubaks.

– Par ko karceris? – protestēju. – Vai tāpēc, ka neko nezinu?

Kad esam koridorā, dubaks secina: – Uzrāviens gan, ko?

Neturu par vajadzīgu atbildēt. Ir lielāki krenķi – ja šļedaks izsauc Viktoru, pēc tam Eģiku un abiem molodņakiem klārēs, ka esmu atzinies, vai šie neuzķersies? Vai

bugoram pielēks – karcerī esmu tāpēc, ka šļedakam neatzinos?

Karceris ir stāvu zemāk. Drūms ūķis pelēkām sienām. Pie malējās – pacelta laža. To nolaidīs desmitos vakarā. Pārējā laikā varu tupēt uz pieskrūvētā ķebļa vai staigāt, līdz nogurst kājas. Nekā cita, ko darīt, nav.

Nosēžos, atspiežu muguru pret auksto mūri. Te ir tikpat maz gaismas kā mūsu mājas pieliekamajā, kur bērībā mani mēdza ieskundēt patēvs. Četru gadu vecumā ellīgi baidījās no tumsas.

No pieliekamā patēvs mēdza atbrīvot pusstundu agrāk, pirms no darba pārnāca māte. “Ja palaidīsi lūpu, rītā visu dienu tupēsi kambarī bez rīšanas,” viņš piedraudēja. Paraut fraciņu nekādi nebija iespējams – patēvs strādāja mājās, labodams cilvēkiem apavus. Kurpnieks kopš Černobiļas laikiem, kad glābšanas darbos palika invalīds.

Pieliekamajā nīkdams, klausījos peļu skrabināšanā un, slaucīdams asaras, lūdzu Dievu: “Mīļais Dieviņ, dari tā, lai patēvu saspiež traktors, tad Tevi vienmēr klausīšu.”

Otrs manis izdomātais soda veids viņam bija noslikšana fermas dīķī, kur parasti laidu paštaisītus kuģīšus un reiz gandrīz pats nosliku. Iztēlojos, kā patēva nekustīgo ķermeni, ūdenszālēm aplipušu un izpūrušiem matiem, izvelk no dīķa, un viņš izskatās riebīgs.

Visām šīm lūgšanām rezervē vēl bija arī patēva nosīšana ar elektrību, nomīšana no pārdzeršanās un nokrišana no fermas jumta. Toreiz viņš privatizētajā fermā strādāja par naktssargu. Mamma saimniekam slauca govīs. “Kas tev, Adalbert, nekaiš,” viņa mēdza teikt,

“naktī guli fermā, dienā – mājās. Cilvēki apavus labot pie tevis vairs nenes.”

“Tas tevis dēļ,” Adalberts atcirta, “izaudzināji žuļiku, kas zābakos sadzen nagliņas. Tāpēc vairs nav kundes.”

“Bet man jāmeklē kāds, kas izvago kartupeļus,” mutere nepalika parādā, “vai jāgaida, kamēr puika izaugs.”

Kārtējo reizi, kad izstrādāju kādu nedarbu un atkal nokļuvu pieliekamajā, iztēlojos ainu: mamma no rīta aiziet uz fermu, bet tur durvju priekšā guļ patēvs, tikko kā nokritis no stāvā šifera jumta. Kas viņam naktī būtu meklējams tur augšā, mani neinteresēja. Mirkdams asins pelņķē, bet vēl dzīvs, viņš mammai čukst: “Palūdz Harijam, lai man piedod. Ja palikšu dzīvs, nekad, nekad mūžā viņu nesitīšu ar smago siksnas sprādzi. Nopirkšu uzvelkamo automašīnu, jo milu Hariju kā paša puiku...”

Bet mamma mirstošajam patēvam atbild: “To tev, Adalbert, vajag pateikt Harijam pašam. Es viņu tūlīt pasaukšu, ja būs pamodies.”

Kad viņa būs atsteigusies mājās pēc manis, izlikšos, ka guļu un miegā smaidu.

Stundas karcerī stāv uz vietas. Tupu uz ķebļa un vēroju, kā mazajā logā pie pašiem griestiem tik tikko sāk parādīties dienas gaisma. Jādomā par nākotnes štellēm, lai spītētu šim *grjobanij* būrim. Trīs gadi jau sēdu čokā, prātoju, pēc nedēļas būšu brīvībā, bet manā vietā malkas biznesā par gruzovika šoferi strādā Herbis. Lai rušina – es meklēšu vietu, kur piķis skumst pēc manis. Pie Bumja neviens vēl bagāts nav palicis. Toreiz, kad ziemā vedu kravu uz pilsētu puteņa dienā un gruzoviks uz apledojušā ceļa ieslīdēja grāvī, to čohnīju pirmoreiz. Gandrīz

atsaldēju rokas, metot ārā malku, lai auto būtu vieglāks un to dabūtu ārā, bet boss atvilka no algas. Par avārijas izraisīšanu, kā šis teica. Padla, bļin!

Pēc veselas mūžības paveras karcera kormuška un vertuhajs, uzsaucis: – Žratva! –, pastiepj bleķa šļomku ar šķidru balandu.

Strebju pahļobku, un jušana ir drūmāka nekā iepriekšējo reizi, kad te sauļojos par Eģika piekaušanu. Garīgais natūrā tagad pavisam cits. Lai arī Glumais, kas mani nostučīja, tagad čokas morgā. Interesanti: kad šļedaks atkal sauks uz doprosu? Nav īsti skaidrs, vai Mudaks naktī paguva kaut ko ieraudzīt. Vai Papugajs kaut ko dzirdējis? Ja molodņaks iepīsies šļedaka tīklos, tad vāks un kriška.

Paceļu galvu un bezmērķīgi lūru griestos. Reāls bezceris. Tam jau arī karceris ir domāts. Dzirdēju, ka cietums celts vēl pirms Pirmā pasaules kara un sienas ir kādu pusmetru biezās. Cilvēks točna kā pazemē, kā dzīvs aprakts. Simts gadu garajā laikā iespundēto smagās, drūmās domas ir iesūkušās šajās sienās, krājušās uz tām kā pelējums, un tagad tas grib iesūkties manī. Trīs sutkas – dienu un nakti – būšu kopā ar tām, it kā pašam ar savējām vēl nepietiktu. Priekš kam būtu jāizjūt svešu cilvēku nelaimes jausmas, te atstātie lāsti, vientulība un irstošās cerības?

Savelku dūres, jo nāk virsū dusmas. Tik viegli nepadošos! Uzlecu kājās un mežonīgi iekliedzos, kaut zinu – ja kāds no uzraugiem sadzirdēs, varu dabūt nagaņai. Šobrīd man nospļauties, nespēju atturēties izkliegt visu, ko šajos gados esmu pārdzīvojis, – pazemojumus, beztiesību, apvainojumus, uzraugu uzpūtību, citu zeku cūcību, savu

izmisumu. Un naidu pret šiem nejūtīgajiem mūriem. Es nepadošos! Ar kādām tiesībām dzīvu cilvēku var iestumt akmens kastē, it kā viņš būtu nezvērs? Auroju, kamēr aizsmoku. Kliegzieni, atbalsodamies no karcera sienām, griežas ausīs.

Kad esmu aizsiesies un noguris, noslīgstu uz ķebļa un jūtu asaru acs kaktiņā. Jāsaņem sevi rokās – čokā asaras nozīmē, ka esi mīksta, kas pelnījis nicinājumu un nežēlīgu izsmieklus. Bliežu ar dūri pa žokli, lai žēlums pret sevi norimst. Pagaidiet, tikšu brīvībā, redzēsiet, ko es spēju! Tik ilgi loloju atriebīgas domas, līdz dusmas nomaina drebuļi – apkures radiatoru te nav. Auksto mūru uzdevums ir pārliecināt, ka tu, nelaimīgais zek, esi melns un maziņš. Ar mani tas neizdosies. Es jūs piedrāžu, piedrāžu, piedrāžu!...

Aizbīdnis, ko pagrabstāva dubaks ārpusē parauj, lai laža karcerī atkrustu no sienas, nožņerkst tik negaidīti, ka saraujos. Ko gaidīju? Lai kāds ienāktu un novēlētu arlabunakti un saldus sapņus par mājām?

Pielecu pie durvīm un no visa spēka dauzu. Negribīgi paveras maza sprauga.

– Ko gribi, a?

– Došu divdesmit latu par čekul!

Viņš klusējot pastiepj roku. Izvelku krosenē paslēpto naudas zīmi, ko mutere pārskaitīja uz mana čokas konta. Taupīju to sasodītam brīdim, kad būs kādam jāsmērē.

Noblākš durvis, un minūtes atkal apstājas. Gaismas stars kādu laiku būs jāpagaida. Apzinos, ka ap pusnakti vai pat agrāk par kaifu maksāšu ar mokām, bet lai. Vismaz maza bauda zekam pienākas. Būšu pasaulei pa virsu un skatīšos uz čoku ar smīnu. Nedomāšu, ka šī nauda nāk

no muteres rokām un ka tā ir samaksa par četru dienu grūto darbu sūdainā govju kūtī.

Gaidīdams dubaku, sīkiem soļiem staigāju pa šauro karcera telpu. Seši mazi soliņi kamerai šķērsām, desmit – gareniski līdz augstajai, slīpajai palodzei, virs kuras mazs, aizrestots lodziņš. Veranda mūsu lauku mājā ir lielāka.

Mājas... Cik nakšu esmu mēģinājis iztēloties, ko vispirms darīšu, kad atgriezīšos. Ja tikšu uz pēdējo svidalku pirms voļas, likšu muterei samarinēt lielu bļodu ar cep-tām reņģēm. Nē, tomēr vispirms pieprasīšu no sava šefa Bumja kunga nesamaksāto algu par diviem mēnešiem, kad strādāju no rīta līdz vakaram, vezdams klientiem malku. Ne jau viņam bija jāklausa cilvēku lamāšanās, ka mūsu firma ir riktīgs krāpnieku kantoris, kas sausu malku apsola, bet atved kravu, kur sausā sasviesta tikai virspusē.

Dabūšu no Bumja piķi un pēc parādīšanās muterei pa taisno prom pie Ilvijas. Ar puķēm un šampi. Ar atzīšanos, ka vairs neesmu lohs, kāds biju agrāk, kas dažkārt naktī viņas logā meta akmentiņus. Ar piedāvājumu sākt no tās vietas, kad viņa pasmaidīja otrreiz.

Kādā pavasarī atcerējos, ka Ilvijai kopš bērnības nāvīgi patika ziedošas ievas. Rādās, viņa pat skolā dzejolīti sa-štukoja, ko učene klasē nolasīja priekšā. Braucu mājās no pēdējā malkas reisa un, kur ceļš nogriezās gar upmalu, ieraudzīju, ka uzziedējusi mazā ieviņa, kurā no rīta bija tikai pumpuri. Apturēju auto, lāpsta vienmēr bija kravas kastē. Pēc pusstundas ziedošo ievu biju izracis, aizvedu uz centru un iestādīju zem Ilvijas logiem – hruščovkas omītēm par lielu brīnumu. Vakarā, atgriezusies mājās no darba, Ilvija piezvanīja un teica: “Nenormālais, pusi

puķu dobes izbradāji...” Bet pēc balss dzirdēju, ka viņa, to sakot, smaida. Pēc nedēļas Ilvija aizbrauca uz Angliju.

Karcera durvis atveras, un ienāk dubaks.

– Sorī, – viņš teic, – obloms.

– Nav čeka?

– Ventīlis teica, ka jūsu kamerai dolžoks. Neesot samaksājuši par iepriekšējo. Tāpēc paturēja čunguru.

– Bet čeks velk tikai piecpadsmīt! – vīlies iesaucos.

– A tu domā, ka par velti kājas lauzīšu? – Vertuhajs sabožas. – *Davai*, taisi otboju!

– Nolādēts... – nošņācu.

– Nevajag caurumu aizdirst, – iziedams viņš dod padomu. – Tencini, ka Ventīlis neieslēdza ščotčiku.

Durvis aizcērtas, un dubaks ierubī vārgo nakts apgaismojumu. Karceris kļūst vēl drūmāks. Ja kaut kas paliks atmiņā no čokas gadiem, tad tā būs šī nolādētā kameras durvju aizciršanās.

Palieku vienatnē ar savām dusmām. Muteres dotā nauda pagalam! Nauda, ko slēpu no kameras čuvakiem un gandrīz vai pats no sevis, lai nebūtu kārdinājums kaut ko ēdamu nopirkt čokas lavkā. Taupīju pat uz cigaretēm. Daudzu ar kulakiem sienu, līdz jūtu uz pirkstiem mitrumu. Aplaižu pušumus.

Kad esmu piecdesmit reizes atspiedies no grīdas, daudz maz nomierinos. Liekos uz lažas un cenšos savilkties līkumā, lai nebūtu auksti. Tā tomēr ir pārāk šaura.